

▶ Etelä-Savo
2/2005

PK-YRITYYSBAROMETRI

 Etelä-Savon Yrittäjät

 FINNVERA

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometria kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valta-kunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Syksyn 2005 Pk-yritysbarometri perustuu noin 3400 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Tässä syksyn 2005 alueellisessa raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita ja elinkeinoilmastoa. Lisäksi tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, yritysten kasvuhakuisuutta, odotettavissa olevia omistusjärjestelyjä ja maksuhäiriöitä.

Helsingissä 13.10.2005

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät ry

Pauli Heikkilä
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Etelä-Savon ja koko maan yritykset	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus	19
12 Pk-yritysten verkostoituminen.....	22

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Etelä-Savossa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Kolmannes (33%) Etelä-Savossa toimivista yrityksistä odottaa suhdannenäkymien paranevan ja 7 prosenttia odottaa suhdanteiden heikkenevän oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat heikkommat kuin koko maassa keskimäärin. Kevään 2005 tilanteeseen verrattuna ovat Etelä-Savossa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana parantuneet. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat pysyneet ennallaan edellisestä kyselystä.

Koko maan ja Etelä-Savon pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua lähes kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Koko maan tilanteeseen verrattuna Etelä-Savon pk-yritysten suhdannenäkymät ovat kokonaisuudessaan hieman heikkommat. Alueen suhdannenäkymät ovat koko maan suhdannenäkymiä heikkommat erityisesti investointien arvon suhteen. Tuotantokustannusten kasvua ennakoitiin saldoluvun mukaan pienempi osuus Etelä-Savon kuin koko maan pk-yrityksistä. Etelä-Savossa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella hieman pienempi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Etelä-Savossa nyt hieman heikkommat kuin keväällä 2005. Valtakunnallisesti henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat hieman paremmat kuin edellisessä kyselyssä.

Etelä-Savossa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne, ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä muut resurssitekijät, kuten esimerkiksi raaka-aineet. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 4 prosentilla Etelä-Savon pk-yrityksistä. Rahoituksen hinta on pahimpana kehittämisen esteenä kolmella prosentilla ja vakuuksien puute yhdellä prosentilla pk-yrityksistä. Etelä-Savossa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen hieman pienemmäksi kehittämisen esteeksi kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,9 prosenttia ja Etelä-Savon pk-yritykset 13,4 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Etelä-Savon pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin. Koko maan pk-yritysten investointeihin verrattuna alueen yritykset investoivat keskimääräistä enemmän koneisiin ja laitteisiin.

Etelä-Savossa toimivista pk-yrityksistä 37 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen 12 kuukauden aikana. Koko maassa vastaava luku on 31 prosenttia. Useimmiten alueen pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin sekä käyttöpääomaksi. Useimmiten Etelä-Savon pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta pankista (68 %) tai Finnverasta (19 %).

Alueen pk-yrityksistä 10 prosenttia tarvitsee kasvun rahoitusta. Koko maassa vastaava osuus hieman suurempi, 15 prosenttia. Kasvun rahoitusta Etelä-Savon pk-yritykset aikovat hankkia yleisimmin pankista (54 %) ja Finnverasta (14 %). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia ulkopuolisen rahoituksen järjestämisessä odottaa 43 prosenttia Etelä-Savon ja 18 prosenttia koko maan pk-yrityksistä.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta elokuussa 2005.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3402 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 25.7.-26.8.2005. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtävänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Etelä-Savon osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä pääekonomisti Jarkko Soikkeli ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).**
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% \Rightarrow saldoluku = + 30%**

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

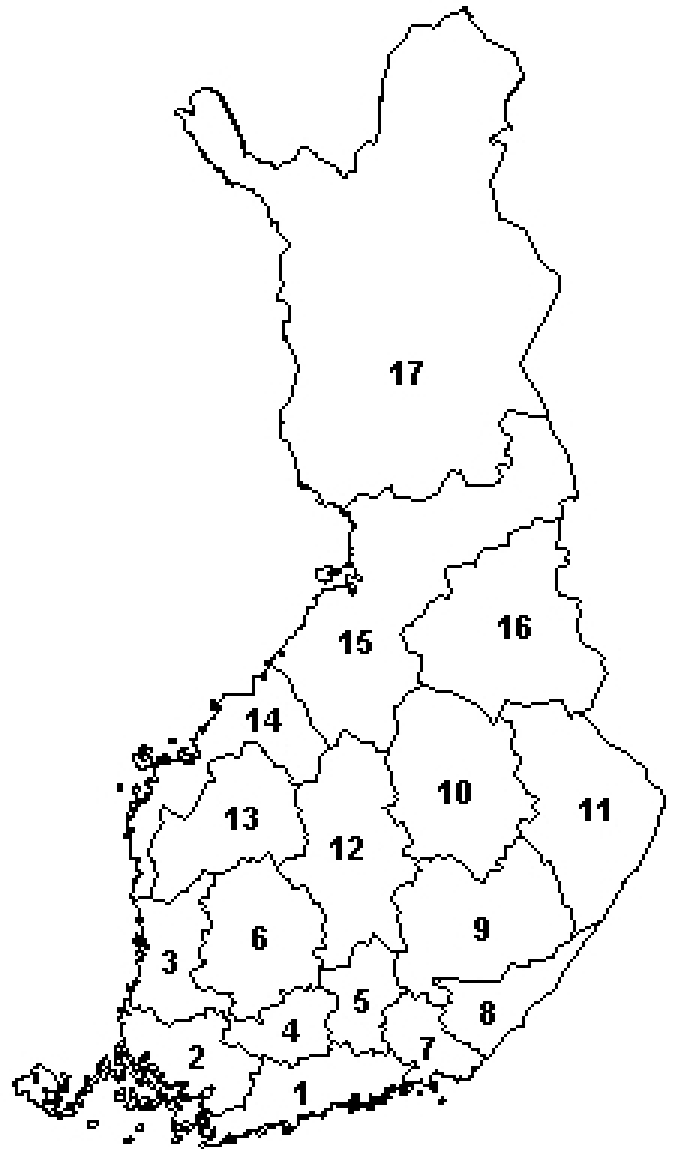
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 2/2005
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	ETELÄ-SAVO	95	100%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	20	21%
	Rakentaminen (TOL: 45)	20	21%
	Kauppa (TOL: 50-52)	25	26%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	30	32%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	60	63%
	5 - 9 henkilöä	21	22%
	10 - 19 henkilöä	9	9%
	20 - 49 henkilöä	3	3%
	50 + henkilöä	2	2%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2004	Alle 0,20 milj. euroa	26	27%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	21	22%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	17	18%
	1,50 + milj. euroa	13	14%
	Ei vastausta	18	19%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	9	9%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	41	43%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	31	33%
	Ei kasvutavoitteita	12	13%
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	2	2%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	81	85%
	Kyllä	14	15%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	63	66%
	1996 - 2000	16	17%
	2001 - 2005	16	17%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	77	81%
	Palkattu toimitusjohtaja	11	12%
	Muut	7	7%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

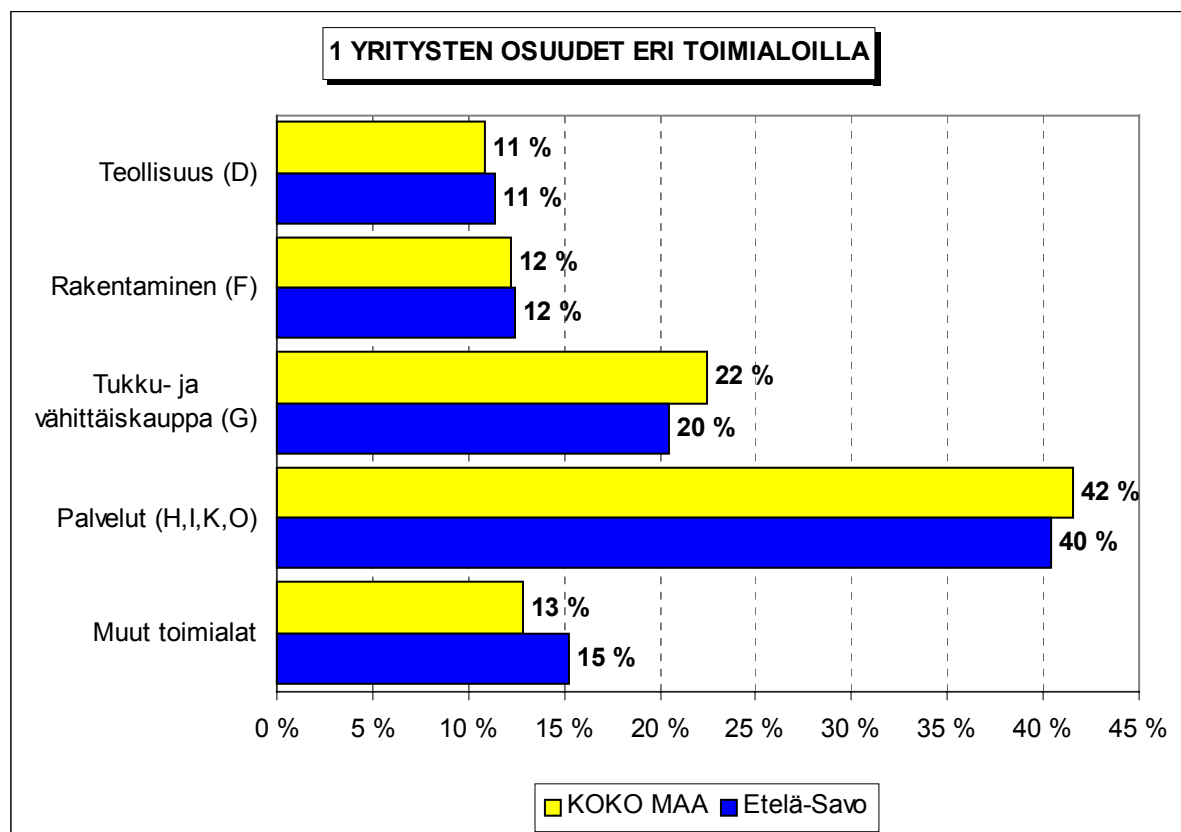

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Etelä-Savon ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2003 noin 228400 yritystä. Näistä yrityksistä 6900¹ toimi Etelä-Savossa. Etelä-Savossa on palvelu- ja tukku- ja vähittäiskaupan ja palvelualan yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Teollisuudessa ja rakennusalalla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Etelä-Savossa lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on suluisissa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

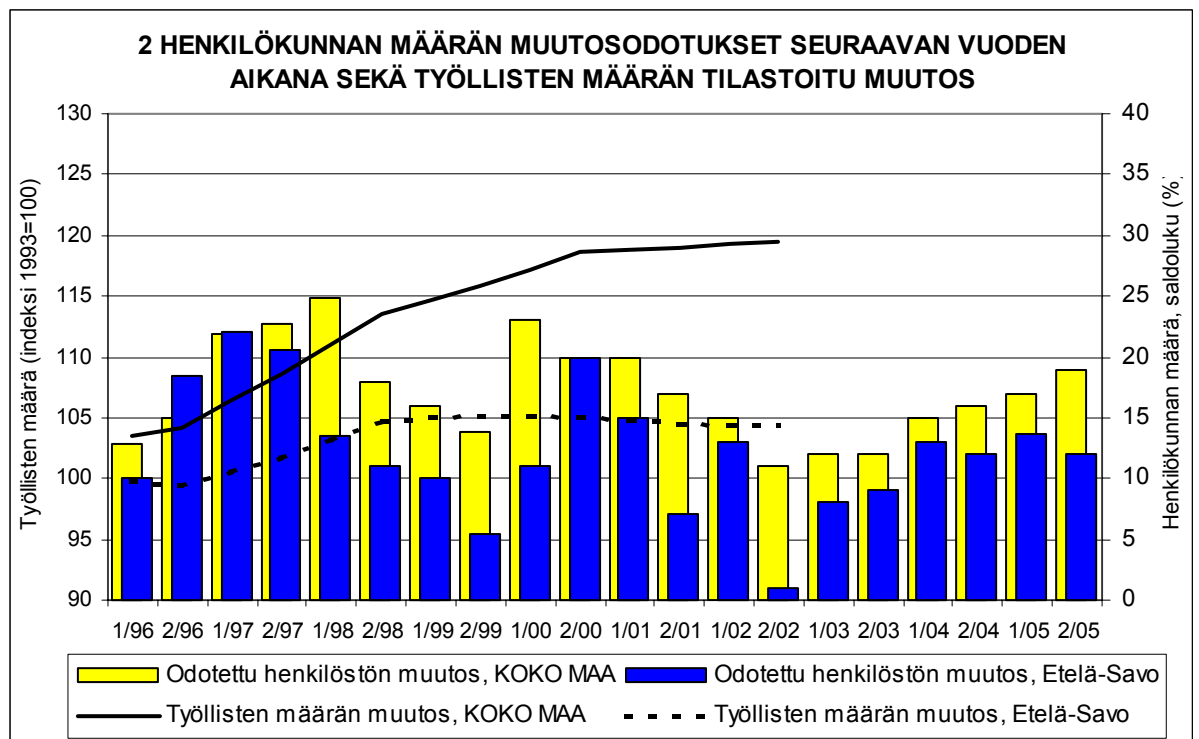
Etelä-Savossa olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2002 noin 28700 henkilöä². Työttömyysaste oli Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2004) mukaan koko maassa 7,9 % ja Etelä-Savossa 10,4 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	23	73	4	19
Etelä-Savo	21	70	9	12

Etelä-Savossa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella hieman pienempi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Etelä-Savossa nyt hieman heikommat kuin keväällä 2005 (saldoluku +14%). Valtakunnallisesti henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat hieman paremmat kuin edellisessä kyselyssä, sillä keväällä 2005 henkilökunnan määrän saldoluku oli koko maassa +17 %.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Etelä-Savon työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Etelä-Savon pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2002.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrissa.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

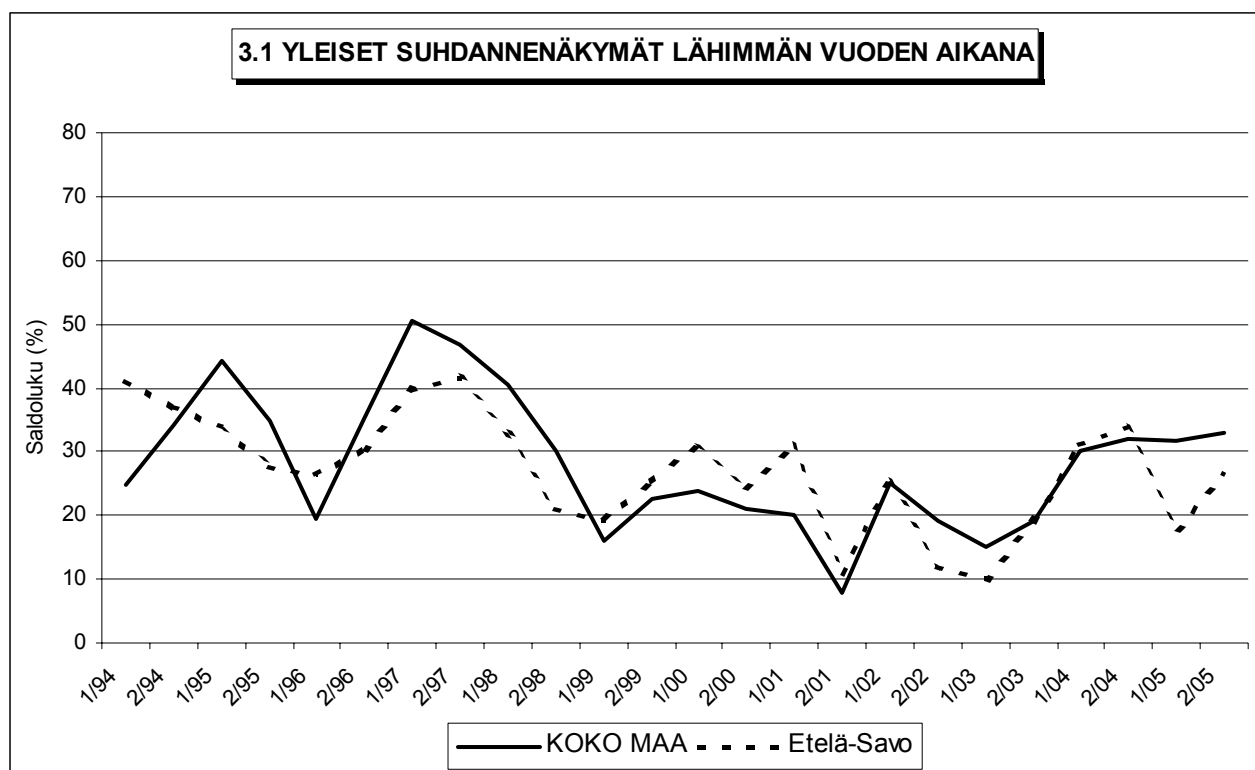
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
	%	%	%	%
KOKO MAA	40	53	7	33
Etelä-Savo	33	60	7	26

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Etelä-Savossa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Kolmannes (33%) Etelä-Savossa toimivista yrityksistä odottaa suhdannenäkymien paranevan ja 7 prosenttia odottaa suhdanteiden heikkenevän oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat heikkomat kuin koko maassa keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Kevään 2005 tilanteeseen verrattuna ovat Etelä-Savossa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana parantuneet. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat pysyneet ennallaan edellisestä kyselystä.

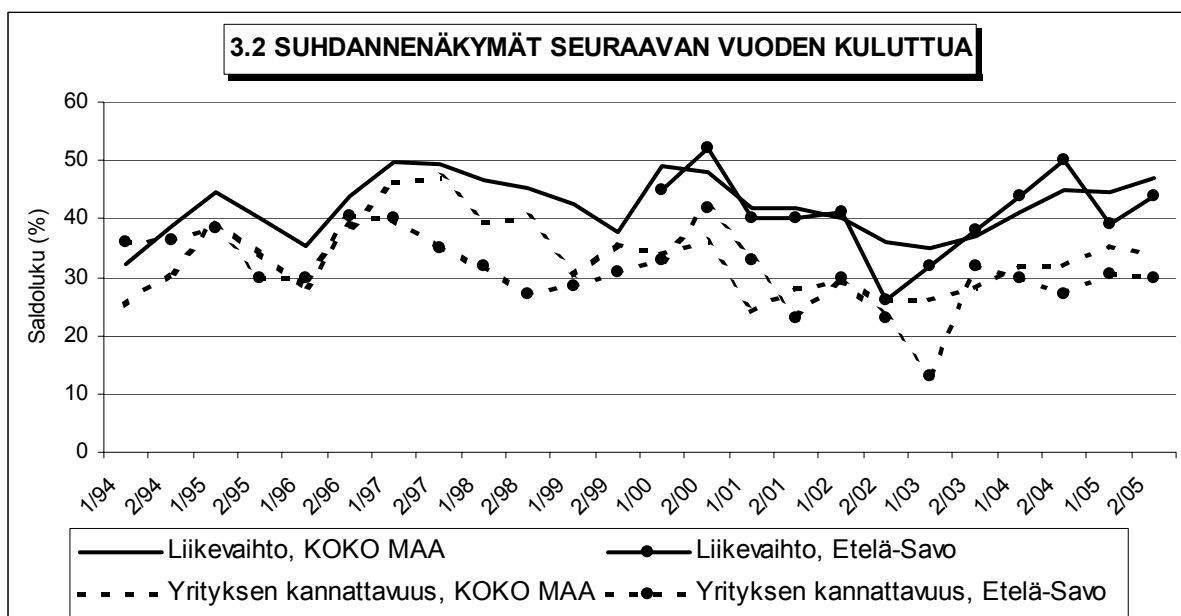
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehityspanostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotantokustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka- varaisuus
KOKO MAA								
Suurempi	55	23	24	10	11	41	42	41
Yhtä suuri	37	66	73	89	88	53	49	56
Pienempi	8	10	3	1	1	6	8	3
Saldoluku (%)	47	13	21	9	10	35	34	38
Etelä-Savo								
Suurempi	53	18	20	7	6	41	39	44
Yhtä suuri	38	70	79	92	94	46	52	51
Pienempi	9	12	1	1	0	14	9	5
Saldoluku (%)	44	6	19	6	6	27	30	39

Koko maan ja Etelä-Savon pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua lähes kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Koko maan tilanteeseen verrattuna Etelä-Savon pk-yritysten suhdannenäkymät ovat kokonaisuudessaan hieman heikkomat. Alueen suhdannenäkymät ovat koko maan suhdannenäkymiä heikkomat erityisesti investointien arvon suhteen. Tuotantokustannusten kasvua ennakoitiin saldoluvin mukaan pienempi osuus Etelä-Savon kuin koko maan pk-yrityksistä.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon suhdannenäkymät ovat Etelä-Savossa parantuneet kevään 2005 tilanteeseen verrattuna. Yrityksen kannattavuuden osalta ovat Etelä-Savossa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät nyt samaa tasoa kuin keväällä 2005.

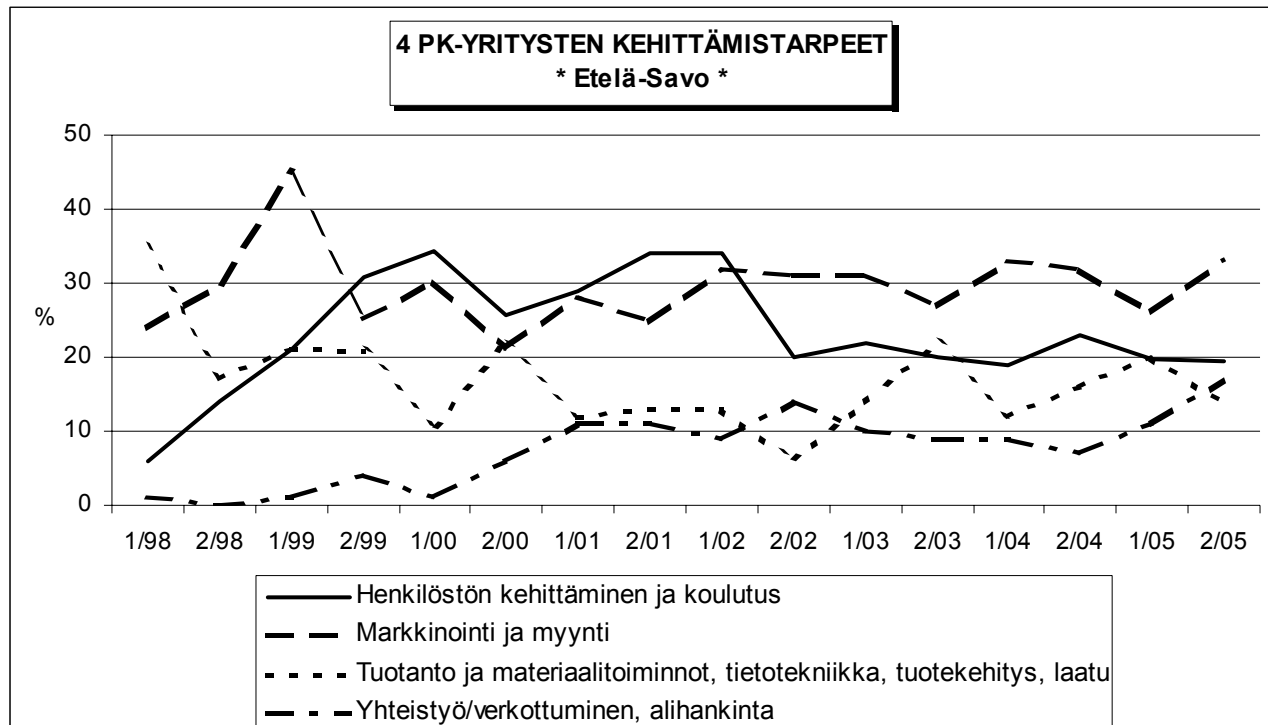
⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluvin jaksolta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluvin jaksolta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Etelä-Savo %
Johtaminen	5	2
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	17	19
Markkinointi ja myynti	36	33
Vienti ja kansainvälistyminen	2	1
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	4	6
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	12	14
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	12	17
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	1
Muu	1	1
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	9	5

Etelä-Savon pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä. Kevään 2005 tilanteeseen verrattuna alueella ovat lisääntyneet voimakkaimmin markkinointiin ja myyntiin sekä yhteistyöhön/verkottumiseen ja alihankintaan liittyvät kehittämistarpeet. Samaan aikaan selvimmin ovat vähentyneet tuotanto ja materiaalitoimintoihin, tietotekniikkaan, tuotekehitykseen sekä laatuun liittyvät kehittämistarpeet.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

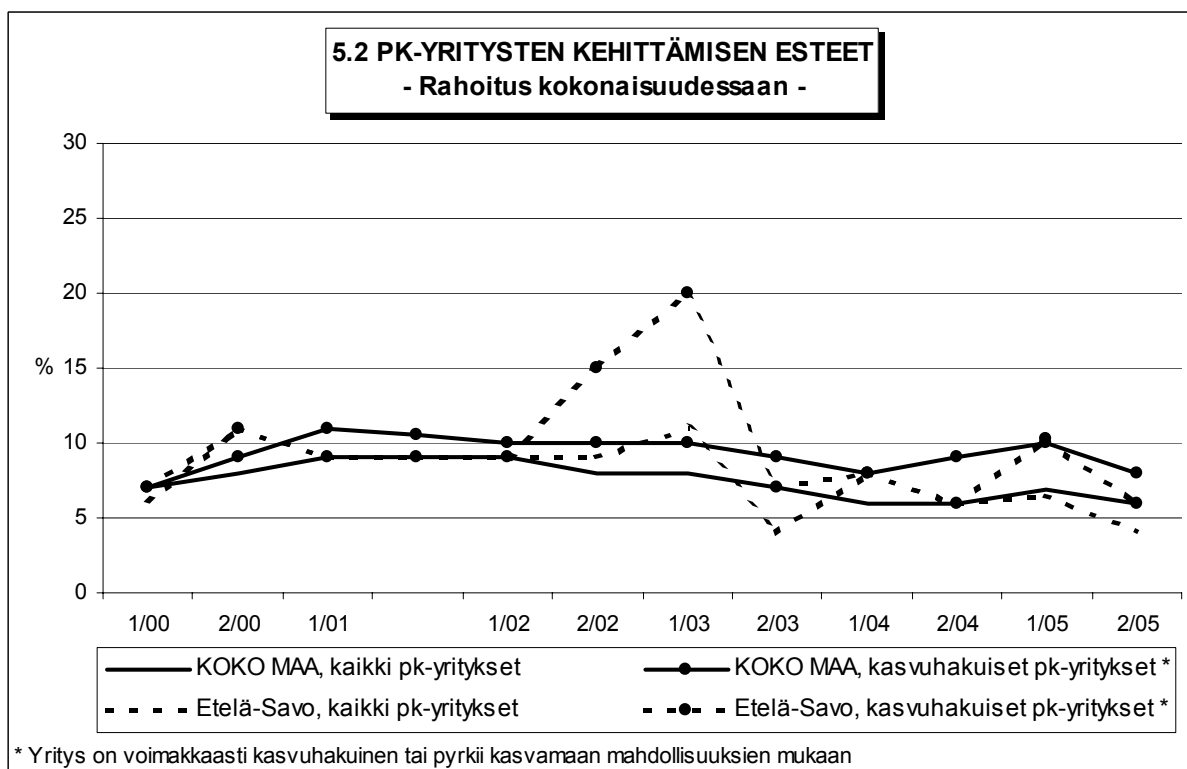
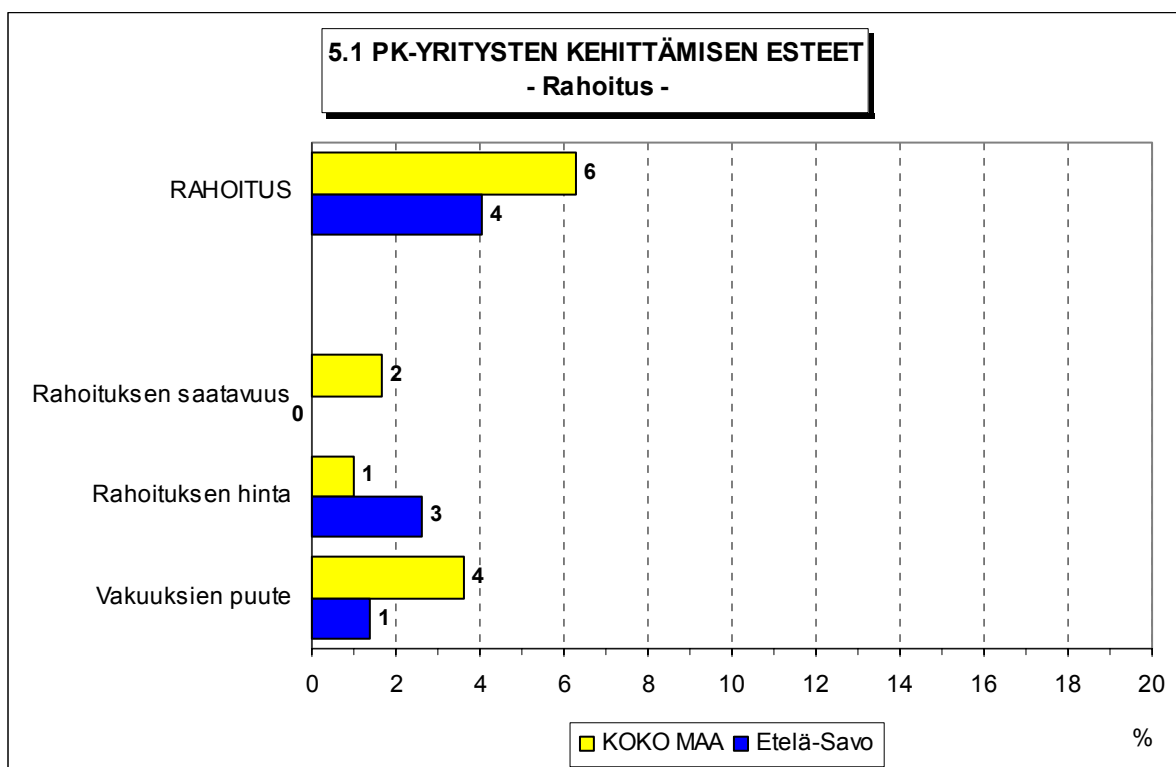
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Etelä-Savo
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	4
byrokratia	3	4
työlainsäädäntö	0	0
työehtosopimukset	0	0
muu sääntely	1	0
KUSTANNUSTASO	12	16
verotus	2	0
palkkataso	2	4
työn sivukulut	4	8
muut tuotantokustannukset	3	4
KILPAILUTILANNE	25	30
kireä kilpailutilanne	17	20
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	4
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	0	0
markkinoita vääristävät tuet	1	0
harmaa talous, konkurssit jne.	1	0
kysynnän riittämättömyys	3	7
RAHOITUS	6	4
rahoituksen saatavuus	2	0
rahoituksen hinta	1	3
vakuuksien puute	4	1
RESURSSITEKIJÄT	17	22
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	9	10
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	1	0
toimitilat	1	0
koneet ja laitteet	0	1
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	6	11
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	18	18
MUUT TEKIJÄT	6	2
EI OSAA SANOA	10	4

Etelä-Savossa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne, ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä muut resurssitekijät, kuten esimerkiksi raaka-aineet.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 4 prosentilla Etelä-Savon pk-yrityksistä. Rahoituksen hinta on pahimpana kehittämisen esteenä kolmella prosentilla ja vakuuksien puute yhdellä prosentilla pk-yrityksistä. Etelä-Savossa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen hieman pienemmäksi kehittämisen esteeksi kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Etelä-Savossa toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta hieman suurempana kehittämisen esteenä kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

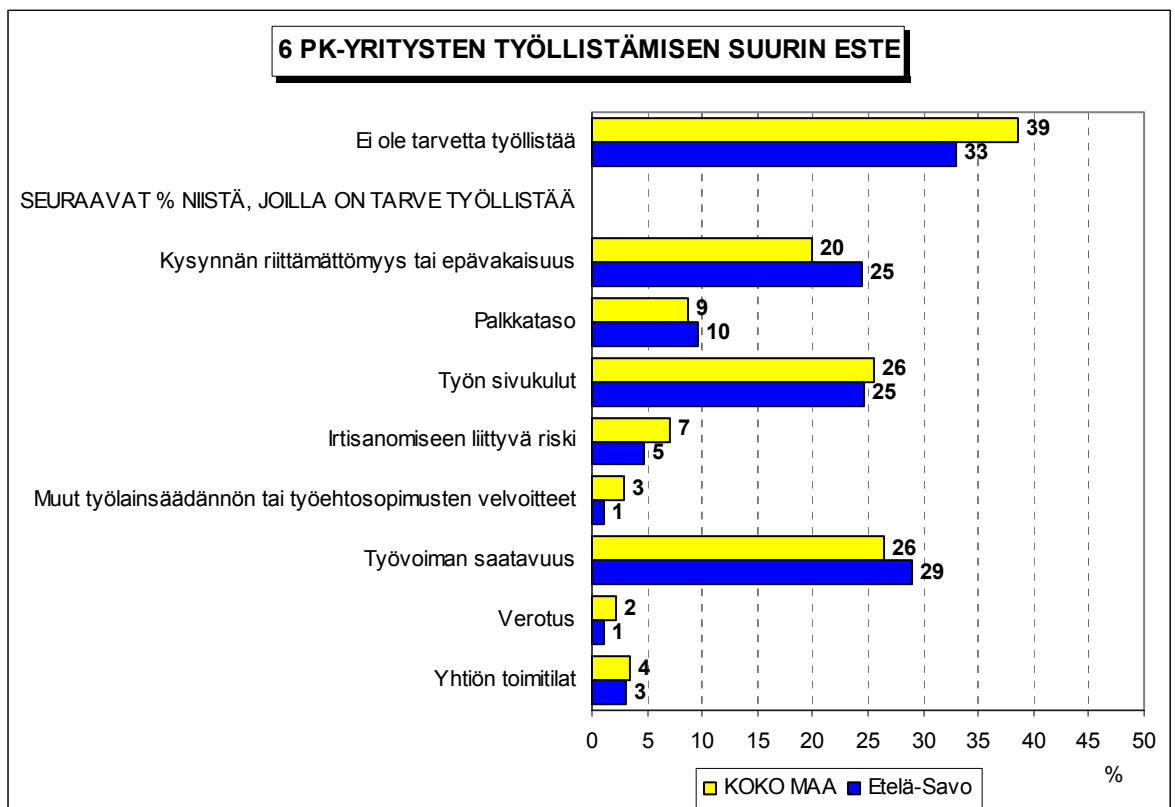
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Etelä-Savo %
Ei ole tarvetta työllistää	39	33
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	20	25
Palkkataso	9	10
Työn sivukulut	26	25
Irtisanomiseen liittyvä riski	7	5
Muut työlainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet kuin	3	1
Työvoiman saatavuus	26	29
Verotus	2	1
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	4	3
Jokin muu	4	2

Etelä-Savon pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työvoiman saatavuus, työn sivukulut ja kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus. Koko maan pk-yritykset kokevat työllistämisen suurimmiksi esteiksi niin ikään työn sivukulut, kysynnän riittämättömyyden tai epävakaisuuden sekä työvoiman saatavuuden. Koko maan pk-yrityksistä 39 prosentilla ja Etelä-Savon pk-yrityksistä 33 prosentilla ei ole tarvetta työllistää.

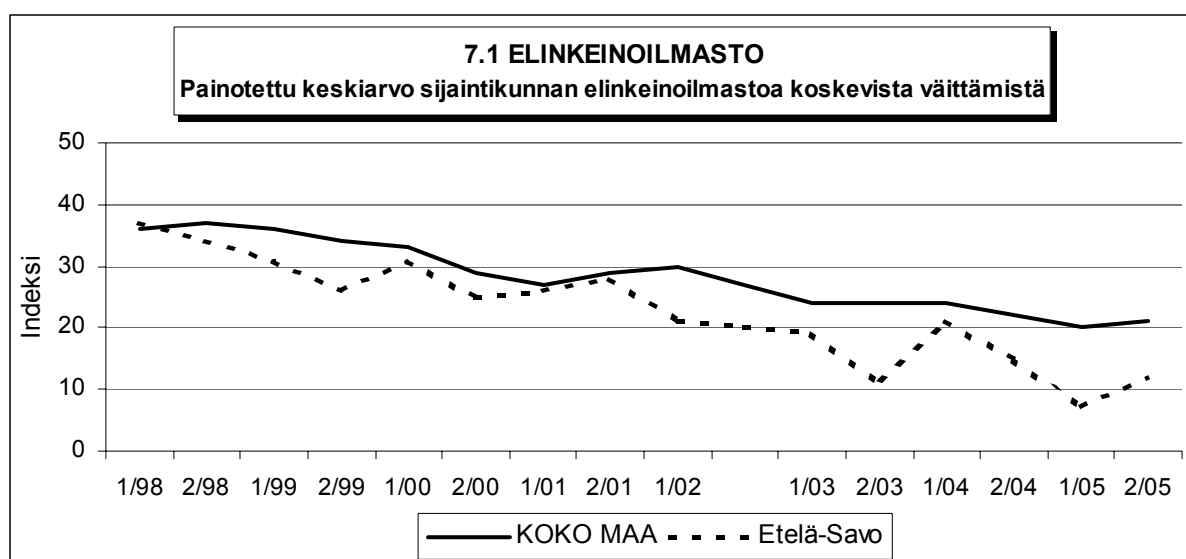

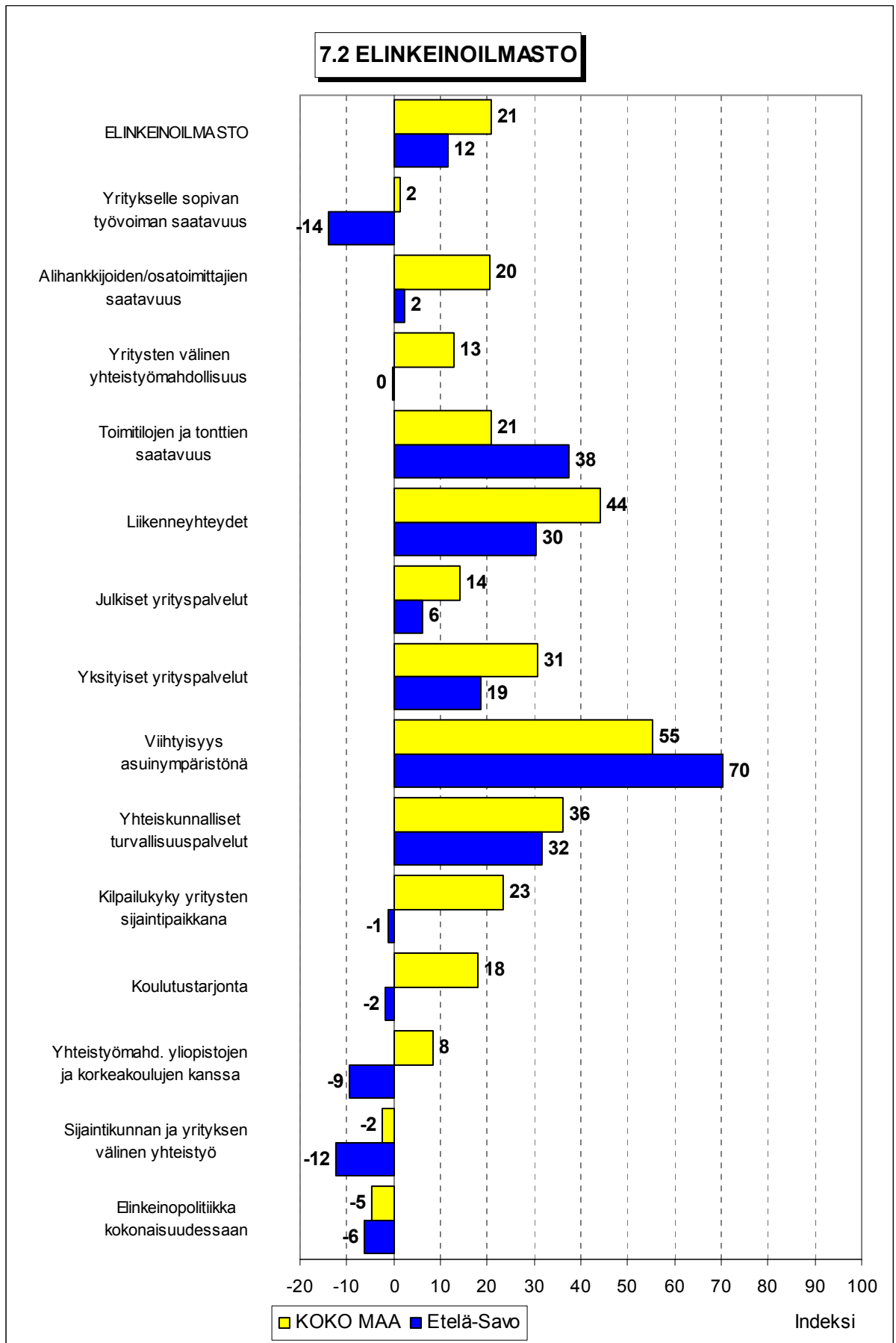
7 Elinkeinoilmasto

Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Etelä-Savo
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	2	-14
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	20	2
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	13	0
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	21	38
Liikenneyhteydet	44	30
Julkiset yrityspalvelut	14	6
Yksityiset yrityspalvelut	31	19
Viihtyisyys asuinympäristönä	55	70
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	36	32
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	23	-1
Koulutustarjonta	18	-2
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	8	-9
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	-2	-12
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-5	-6
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	21	12

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Etelä-Savossa tyytymättömämpiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä Etelä-Savossa toimivat pk-yritykset ovat asuinympäristön viihtyisyyteen, toimitilojen ja tonttien saatavuuteen, yhteiskunnallisiin turvallisuuspalveluihin sekä liikenneyhteyksiin. Tyytymättömiä alueella ollaan yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen, sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön, yhteistyömahdollisuuksiin yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa sekä elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Muuta maata tyytyväisempiä alueen pk-yritykset ovat toimitilojen ja tonttien saatavuuteen sekä viihtyisyyteen asuinympäristönä. Muuta maata tyytymättömämpiä alueen pk-yritykset ovat erityisesti kilpailukykyyn yrityksen sijaintipaikkana, koulutustarjontaan sekä alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuuteen. Kokonaisuudessaan tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Etelä-Savossa parantunut kevään 2005 tilanteeseen verrattuna.

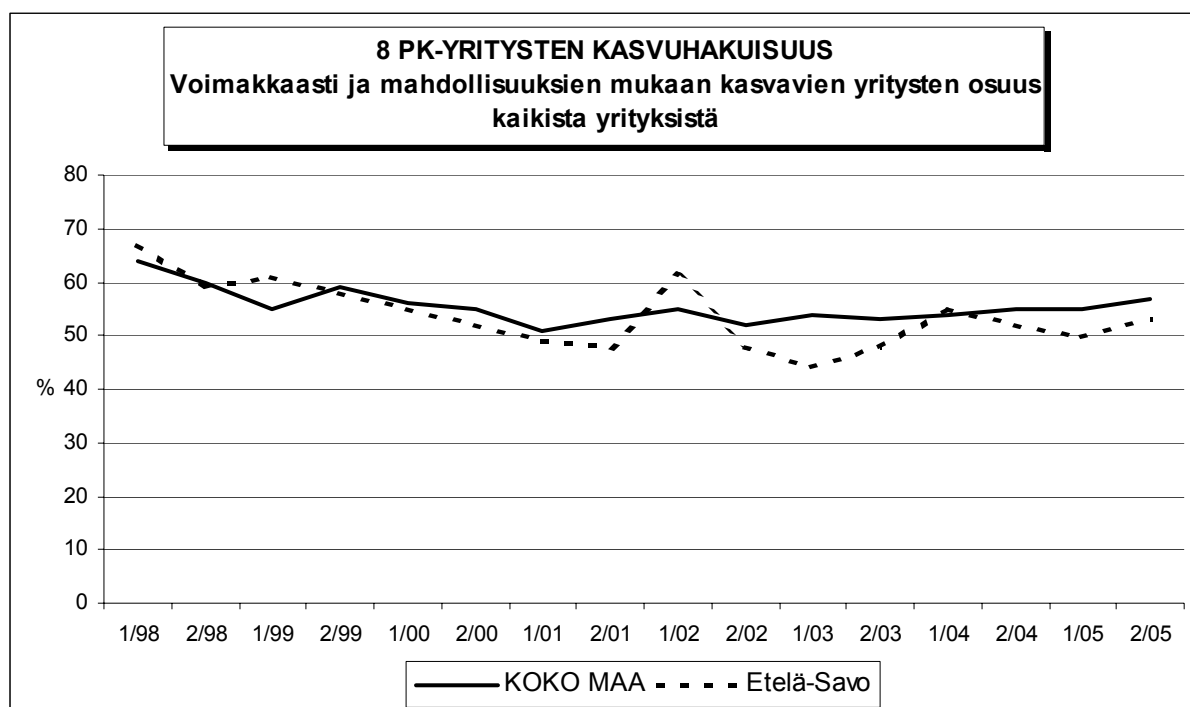
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA %	Etelä-Savo %
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	8	9
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	49	43
Pyrimme säilyttämään asemamme	28	32
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	14	13
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	3

Etelä-Savossa on jokseenkin yhtä paljon voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumisesta seuraavan vuoden aikana ennakoi prosentti koko maan ja kolme prosenttia Etelä-Savon pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinoina alueen pk-yritykset pitävät myynnin ja markkinoinnin lisäämistä kotimaassa.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Etelä-Savossa yhteensä 52 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on 57 prosenttia. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Etelä-Savossa nyt hieman suurempi kuin keväällä 2005.

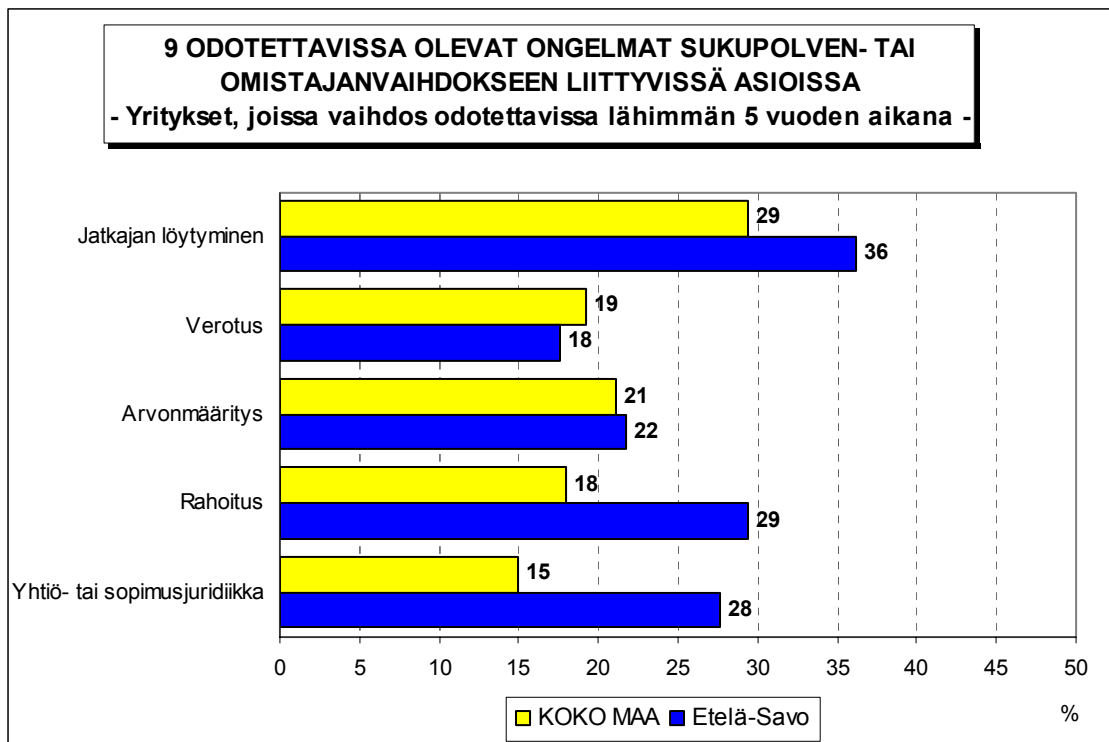
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Etelä-Savo %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	84	89
Kyllä	16	11
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	73	69
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	7	9
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	11	9
Ei osaa sanoa	9	13

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana noin joka yhdeksännessä Etelä-Savossa toimivassa pk-yrityksessä. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut noin joka kuudennessa pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana noin joka kuudennessa pk-yrityksessä. Etelä-Savossa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa niin ikään noin joka kuudennessa pk-yrityksessä. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen lähimmän viiden vuoden aikana, odotetaan olevan eniten ongelmia jatkajan löytymisessä, rahoituksessa sekä yhtiö- tai sopimusjuridiikassa.

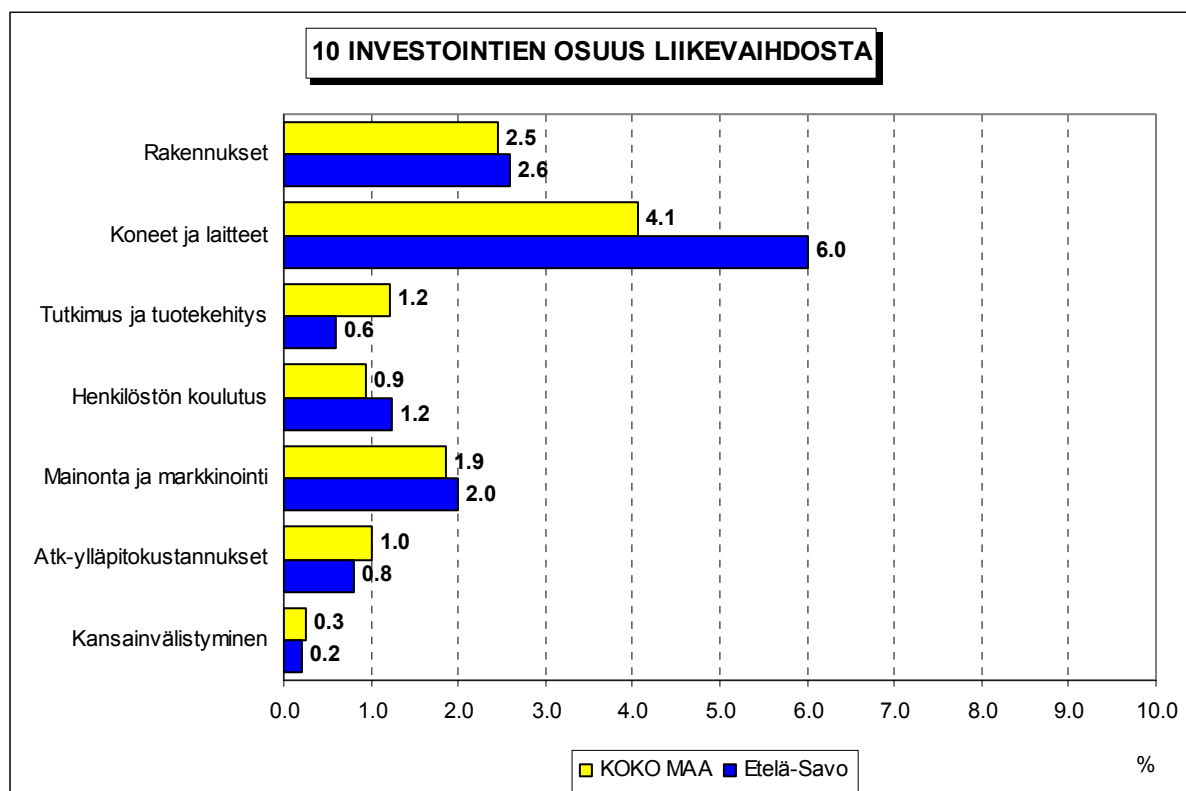

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA %	Etelä-Savo %
Rakennukset	2.5	2.6
Koneet ja laitteet	4.1	6.0
Tutkimus ja tuotekehitys	1.2	0.6
Henkilöstön koulutus	0.9	1.2
Mainonta ja markkinointi	1.9	2.0
Atk-ylläpitokustannukset	1.0	0.8
Kansainvälistyminen	0.3	0.2
YHTEENSÄ	11.9	13.4

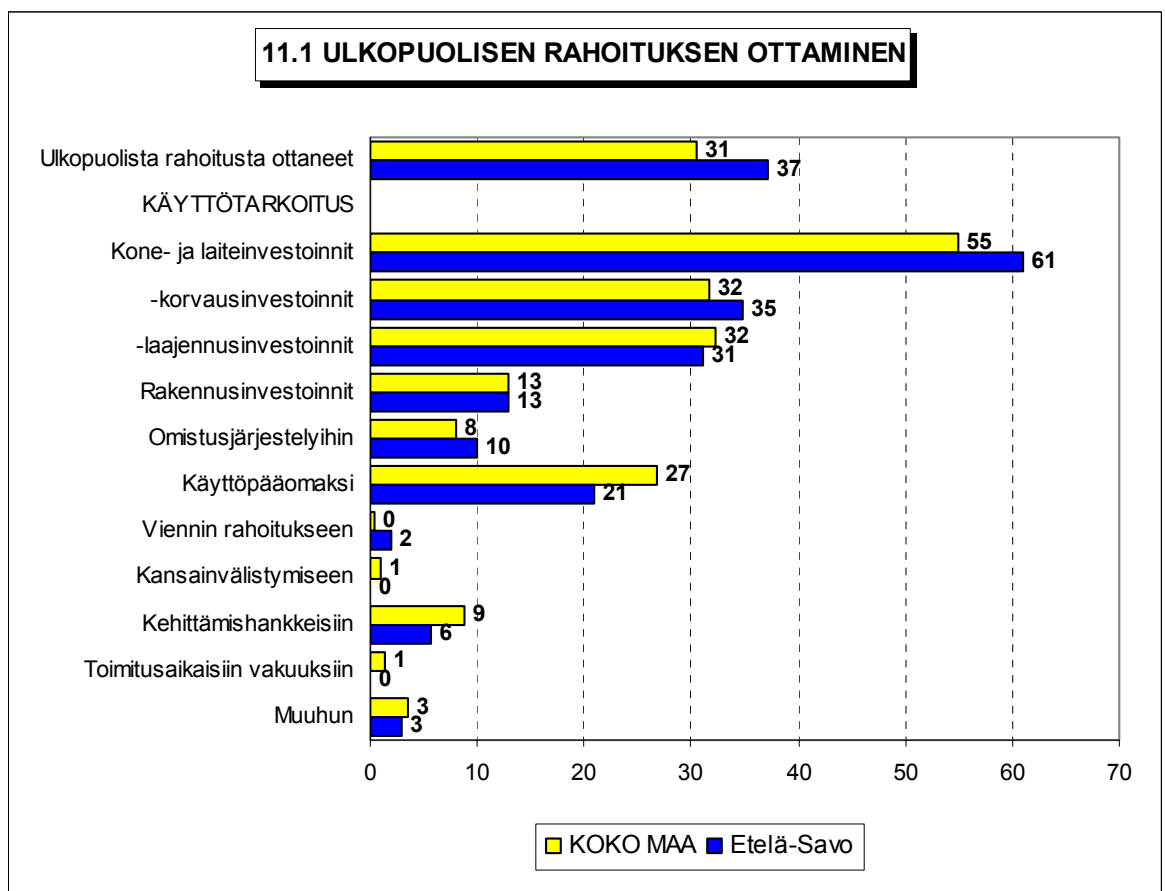
Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11.9 prosenttia ja Etelä-Savon pk-yritykset 13.4 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Etelä-Savon pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin. Koko maan pk-yritysten investointeihin verrattuna alueen yritykset investoivat keskimääräistä enemmän koneisiin ja laitteisiin.

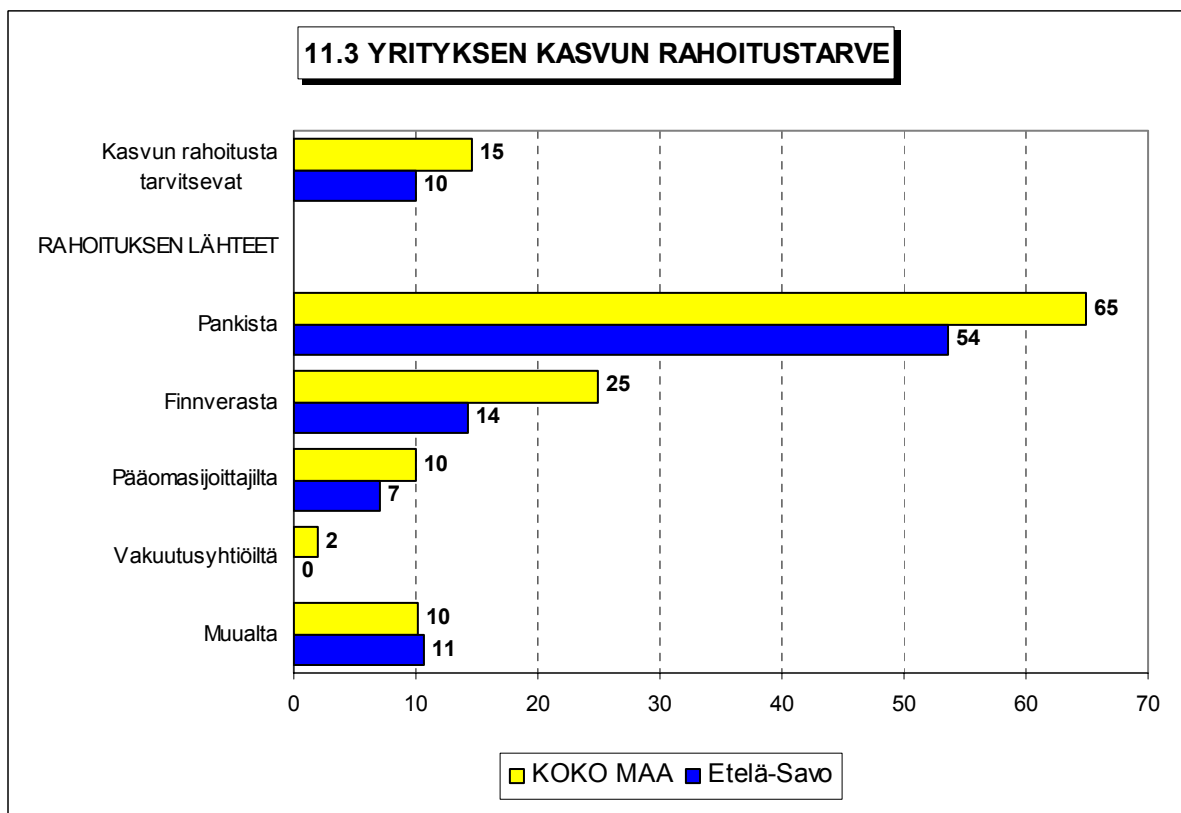
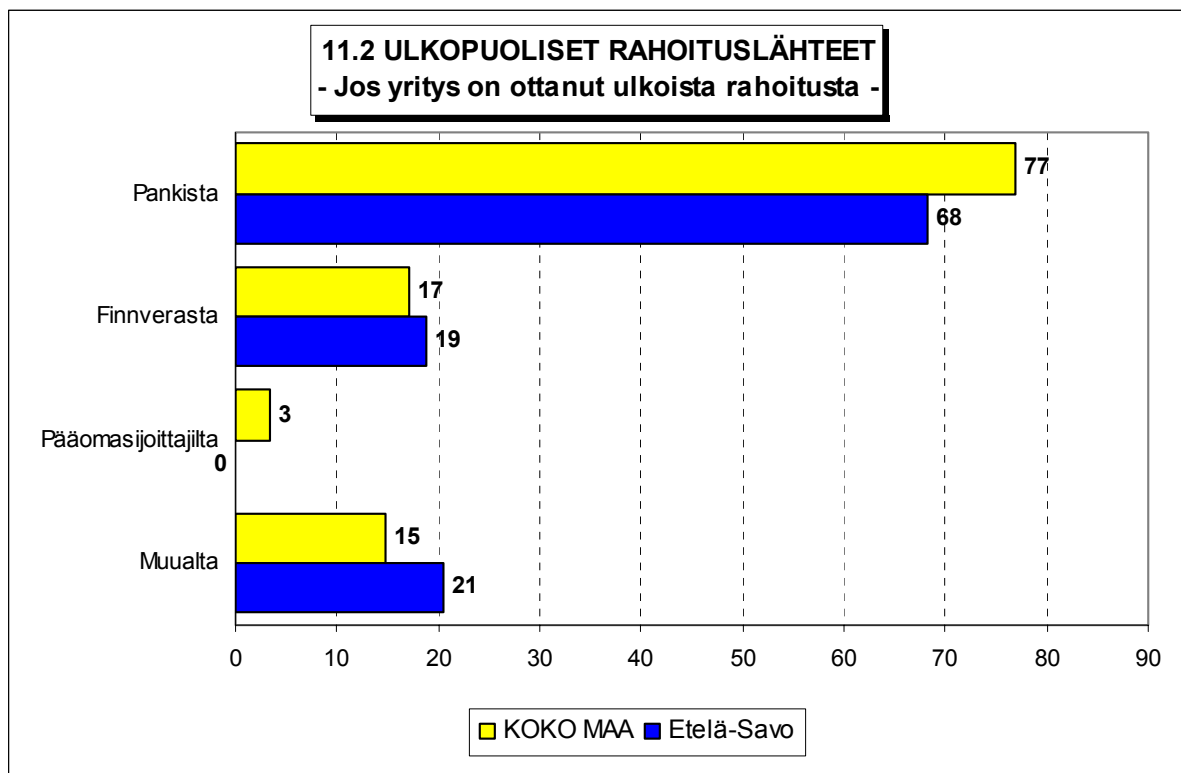

11 Pk-yritysten rahoitus

Etelä-Savossa toimivista pk-yrityksistä 37 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen 12 kuukauden aikana. Koko maassa vastaava luku on 31 prosenttia. Useimmiten alueen pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin sekä käyttöpääomaksi. Useimmiten Etelä-Savon pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta pankista (68 %) tai Finnverasta (19 %).

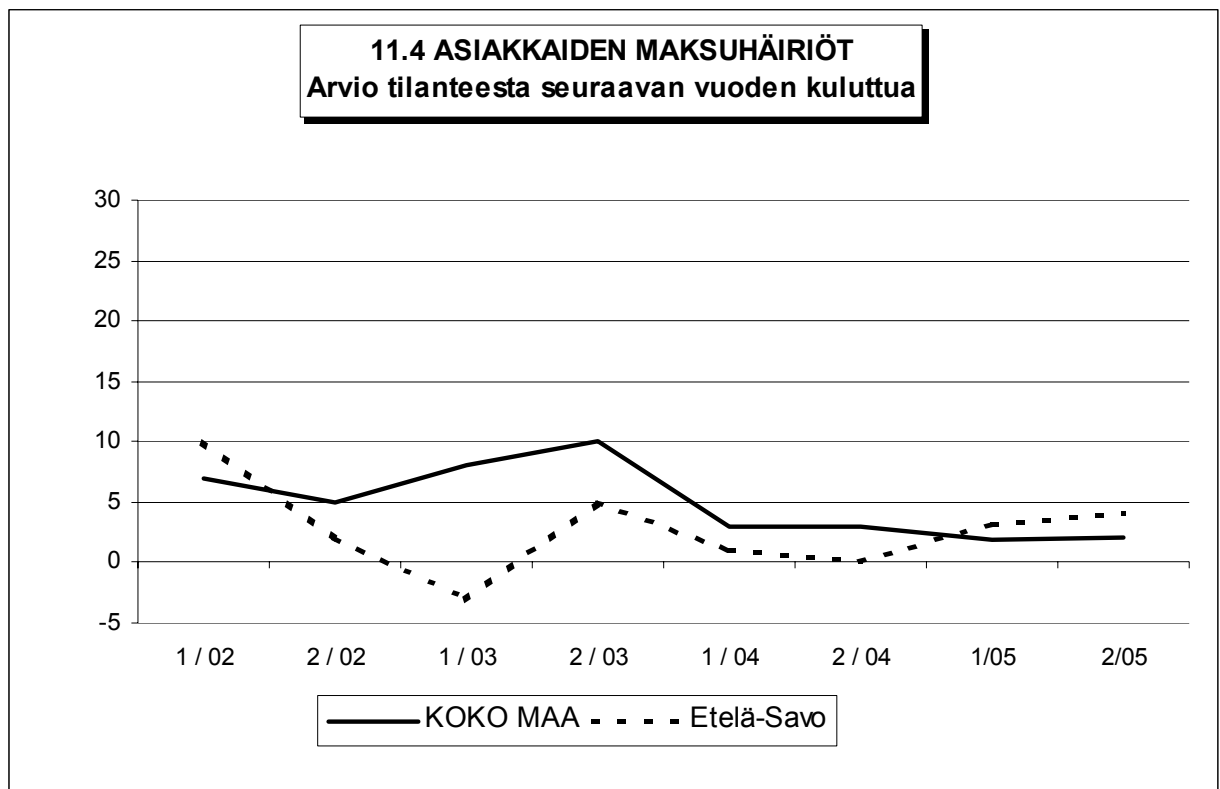
Alueen pk-yrityksistä 10 prosenttia tarvitsee kasvun rahoitusta. Koko maassa vastaava osuus hieman suurempi, 15 prosenttia. Kasvun rahoitusta Etelä-Savon pk-yritykset aikovat hankkia yleisimmin pankista (54 %) ja Finnverasta (14 %). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia ulkopuolisen rahoituksen järjestämisessä odottaa 43 prosenttia Etelä-Savon ja 18 prosenttia koko maan pk-yrityksistä.

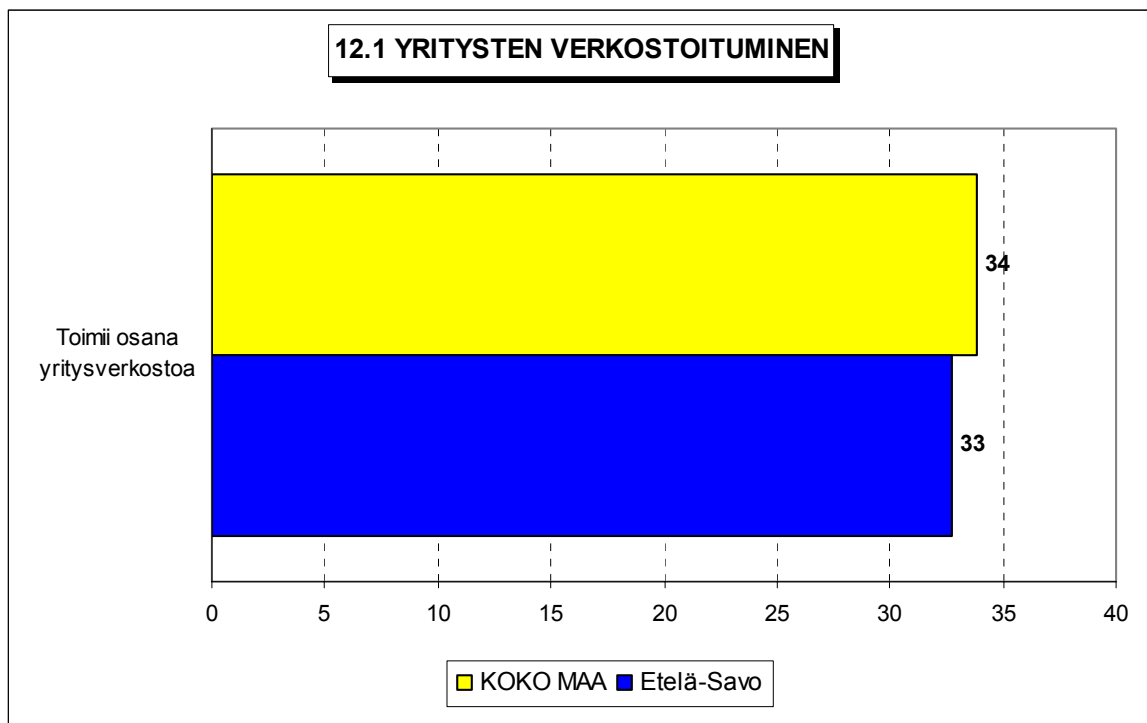
Taulukko 11: Hankaluudet ulkopuolisen rahoituksen järjestämisessä

%-osuudet yrityksistä, joiden kasvu tarvitsee ulkopuolista rahoitusta	KOKO MAA %	Etelä-Savo %
TULEEKO RAHOITUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ HANKALUUKSIA TAI VAIKEUKSIA		
Ei	74	50
Kyllä	18	43
Ei osaa sanoa	8	7

12 Pk-yritysten verkostoituminen

Etelä-Savon pk-yrityksistä 33 prosenttia toimii osana yritysverkostoa tai muuta tiivistä yhteenliittymää tai ketjua. Valtakunnallisesti vastaava luku on 34 prosenttia.

PÄÄKONTTORIT

HELSINKI

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi

ALUEKONTTORIT

HELSINKI (PÄÄKAUPUNKISEUTU)

Eteläesplanadi 8 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

UUSIMAA

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

JOENSUU

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

JYVÄSKYLÄ

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

KAJAANI

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

LAHTI

Laiturikatu 2, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

LAPPEENRANTA

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

MIKKELI

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

OULU

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

PORI

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

ROVANIEMI

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

SEINÄJOKI

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

TAMPERE

Hämeenkatu 9 • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

TURKU

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

VAASA

Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

EDUSTUSTOT ULKOMAILLA

Pietari

Käyntiosoite
Petrogradskaya nab. 18 A,
City-Centre, toimisto 419/Finpro
RUS-197046 St. Petersburg, Russia

Postiosoite

PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 229 221, f. (09) 2292 2999
www.yrittajat.fi

ETELÄ-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Alvar Aallon katu 31, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT RY
Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

HELSINGIN YRITTÄJÄT
Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2984, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

KAINUUN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. (014) 643 922, f. (014) 643 944
www.yrittajat.fi/keskisuomi

KYMEN YRITTÄJÄT RY
Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

LAPIN YRITTÄJÄT RY
Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

LÄNSIPOHJAN YRITTÄJÄT RY
Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT RY
Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Uusikatu 64 A 2. krs., 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT RY
Tapiolan keskustorni 8. krs, 02100 Espoo
p. (09) 455 4525, f. (09) 467 655
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY -
KUST-ÖSTERBOTTENS FÖRETAGARE RF
Hietasaarencatu 6, 65100 Vaasa
p. (06) 356 0800, f. (06) 356 0815
www.yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT RY
Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

SAVON YRITTÄJÄT RY
Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

UUDENMAAN YRITTÄJÄT - NYLANDS FÖRETAGARE RY
Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2982, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Brahenkatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Etelä-Savon Yrittäjät

Linnankatu 5
PL 204, 50101 Mikkeli
Puhelin (015) 151 684
Faksi (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

Suomen Yrittäjät

Kaisaniemenkatu 13 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221
Faksi (09) 229 229 99
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi

FINNVERA

Mikkeli
Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

Finnvera Oyj
Valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi
Helsinki

Eteläesplanadi 8
PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

Kuopio
Haapaniemenkatu 40
PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240